

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI
STATISTIKA BOSHQARMASI

2024-jil yanvar-sentyabr aylari ushin
daslepki ma'g'lumat

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI SIRTQI SAWDA AYLANISI

Sirtqi ekonomikalik baylanis ham
sawda statistikasi bolimi:
(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiykarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw boyınsha qabıl etilgen nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóbirek tájiriye arttırıwına imkániyat jaratıp beredi. Nátiyjede olar jáhán sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul taraw sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallasırıw hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiyinlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, 2024-jıl yanvar-sentyabr aylarında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 459,9 mln. AQSH dollarǵa jetti hám 2023-jıldıń yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda 21,7 % ke kóbeydi.

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ

(yanvar-sentyabr ayları, miń AQSH dollar)

Sırtqı sawda aylanısı

2024-j.: **459 850,1** 121,7 %

(2023-j.: **377 770,2**)

Saldo

2024-j.: **88 464,8** (2023-j.: **63 899,3**)

Eksport

2024-j.: **274 157,5** 124,1 %

(2023-j.: **220 834,8**)

Tovarlar: 273 421,0

Xızmetler: 736,5

Import

2024-j.: **185 692,7** 118,3 %

(2023-j.: **156 935,5**)

Tovarlar: 176 057,1

Xızmetler: 9 635,5

Sırtqı sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksportı hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sırtqı sawda statistikası Qaraqalpaqstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki Qaraqalpaqstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sırtqı sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

SSAda eksport kólemi 274,2 mln. AQSH dollarına (124,1 % ti) hám import kólemi 185,7 mln. AQSH dollarına (118,3 % ǵa) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 88,5 mln. AQSh dollardı quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǴAN MÁMLEKETLER

(2024 -jil yanvar-sentyabr ayları, mln. AQSH dolları)

<p>Túrkiya</p> <p>SSA – 99,1</p> <p>Eksport: 79,0 Import: 20,1</p> <p> 21,5%</p>	<p>QXR</p> <p>SSA – 85,7</p> <p>Eksport: 56,7 Import: 29,0</p> <p> 18,6%</p>	<p>Rossiya</p> <p>SSA – 79,3</p> <p>Eksport: 43,4 Import: 35,9</p> <p> 17,2%</p>	<p>Qazaqstan</p> <p>SSA – 39,1</p> <p>Eksport: 25,1 Import: 14,0</p> <p> 8,5%</p>	<p>Latviya</p> <p>SSA – 21,8</p> <p>Eksport: 21,4 Import: 0,4</p> <p> 4,7%</p>
<p>Pákistan</p> <p>SSA – 9,9</p> <p>Eksport: 9,9 Import: 0,0</p> <p> 2,3%</p>	<p>Awǵanstan</p> <p>SSA – 6,6</p> <p>Eksport: 4,4 Import: 2,2</p> <p> 1,6%</p>	<p>Estoniya</p> <p>SSA – 2,4</p> <p>Eksport: 2,3 Import: 0,1</p> <p> 0,6%</p>	<p>Franciya</p> <p>SSA – 4,5</p> <p>Eksport: 4,4 Import: 0,1</p> <p> 1,1%</p>	<p>Gruziya</p> <p>SSA – 2,2</p> <p>Eksport: 2,2 Import: 0,0</p> <p> 0,5%</p>

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ DINAMIKASÍ

(yanvar-sentyabr ayları, mln. AQSH dollari)

Mámleketler	2022-j.	2023-j.	2024-j.
Túrkiya	80,9	75,3	99,1
<i>Eksport</i>	74,3	72,5	79,0
<i>Import</i>	6,6	2,8	20,1
QXR	128,0	78,3	85,7
<i>Eksport</i>	65,9	42,0	56,7
<i>Import</i>	62,1	36,3	29,0
Rossiya Federaciyası	79,0	66,6	79,3
<i>Eksport</i>	39,3	38,8	43,4
<i>Import</i>	39,7	27,8	35,9
Qazaqstan	41,1	46,5	39,1
<i>Eksport</i>	26,5	20,3	25,1
<i>Import</i>	14,6	26,2	14,0
Latviya	31,5	25,0	21,8
<i>Eksport</i>	30,7	24,8	21,4
<i>Import</i>	0,8	0,2	0,4
Pákistan	0,4	1,5	9,9
<i>Eksport</i>	0,2	1,5	9,9
<i>Import</i>	0,2	-	-
Awғанstan	3,6	1,3	5,8
<i>Eksport</i>	3,6	1,3	5,6
<i>Import</i>	-	0,0	0,2
Estoniya	0,8	7,2	9,3
<i>Eksport</i>	0,0	5,6	5,5
<i>Import</i>	0,8	1,6	3,8
Franciya	1,6	2,1	2,6
<i>Eksport</i>	1,2	1,0	2,5
<i>Import</i>	0,4	1,1	0,1
Gruziya	2,6	1,9	2,4
<i>Eksport</i>	2,5	1,9	2,4
<i>Import</i>	0,1	0,0	0,0

Mámleketler	2022-j.	2023-j.	2024-j.
Tájikstan	2,1	2,7	1,9
<i>Eksport</i>	2,1	2,7	1,9
<i>Import</i>	0,0	-	0,0
Tayland	0,2	0,4	1,9
<i>Eksport</i>	0,1	0,4	1,9
<i>Import</i>	0,1	-	-
BAÁ	4,7	6,9	5,8
<i>Eksport</i>	0,0	0,1	1,2
<i>Import</i>	4,7	6,8	4,6
Birlesken patshaliq	6,2	3,5	3,3
<i>Eksport</i>	3,7	1,4	1,2
<i>Import</i>	2,5	2,1	2,1
Qırǵız Respublikası	5,2	4,2	3,0
<i>Eksport</i>	2,5	0,2	1,1
<i>Import</i>	2,7	4,0	1,9
Iran	1,4	1,2	1,8
<i>Eksport</i>	0,6	0,6	1,0
<i>Import</i>	0,8	0,6	0,8
Koreya Respublikası	21,1	17,7	10,6
<i>Eksport</i>	1,3	0,7	0,9
<i>Import</i>	19,8	17,0	9,7
Germaniya	1,3	3,6	11,5
<i>Eksport</i>	0,4	0,6	0,8
<i>Import</i>	0,9	3,0	10,7
Túrkménstan	1,9	1,5	2,0
<i>Eksport</i>	1,1	0,5	0,7
<i>Import</i>	0,8	1,0	1,3
Vetnam	0,0	0,0	0,6
<i>Eksport</i>	-	-	0,6
<i>Import</i>	-	-	-

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ

(2024-jil yanvar-sentyabr ayları)*

	Min AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	459 850,1	121,7	100,0
Nókis q.	266 526,9	123,9	58,0
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	11 881,6	94,6	2,6
Beruniy	10 604,8	124,2	2,3
Bozataw	1 118,9	67,6	0,2
Qaraózek	1 883,0	26,0	0,4
Kegeyli	11 512,5	202,7	2,5
Qońirat	22 294,4	177,5	4,8
Qanlıkól	13 292,4	104,3	2,9
Moynaq	16 057,4	79,7	3,5
Nókis	15 144,1	259,5	3,3
Taqiyatas	11 396,8	81,4	2,5
Taxtakópir	2 598,9	372,4	0,6
Tórtkúl	27 566,4	105,0	6,0
Xojeli	7 350,6	69,4	1,6
Shımbay	9 595,6	86,3	2,1
Shomanay	9 733,3	287,2	2,1
Ellikqala	12 873,3	133,4	2,8

Eń joqarǵı kólemi,
mín. AQSH dollari

58,0 %

Nókis q. – 266 526,9

4,8 %

Moynaq – 16 057,4

6,0 %

Tórtkúl - 27 566,4

Eń az kólemi,
mín. AQSH dollari

0,2 %

Bozataw – 1 118,9

0,4 %

Qaraózek – 1 883,0

0,6 %

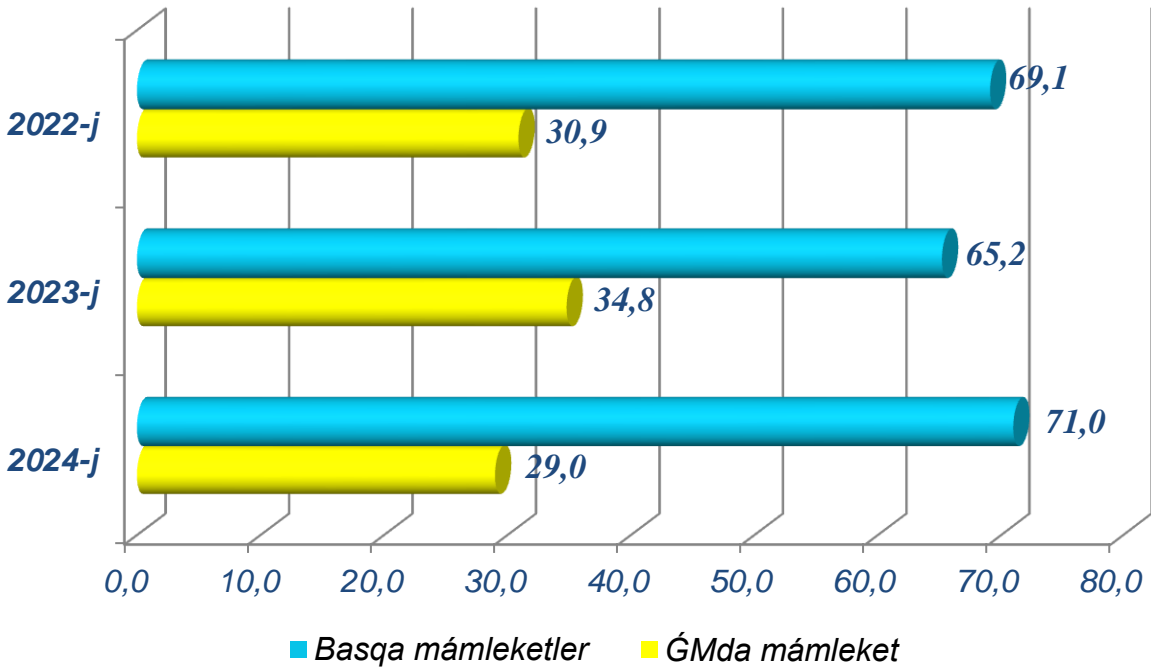
Taxtakópir – 2 598,9

Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındaǵı eń joqarǵı úlesin Nókis qalası 58,0 % úlesi menen 266 526,9 mín AQSH dolların, eń tómen úlesin ese Bozataw rayonında 0,2 % úles penen 1 118,9 mín AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistikalıq maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA ĞMDA MAMLEKETLERI HAM BASQA MAMLEKETLERDIN KOLEMLERI DINAMIKASI

(yanvar-sentyabr aylari, mln. AQSH dollari, ulesi, % te)

2024-jildin yanvar-sentyabr aylarinda, sirtqi sawda aylanisinda ĞMDA mamleketlerini ulesi 29,0 % ti qurap, 2023-jilga salistirganda sirtqi sawda aylanisi 101,2 % ti quradi.

Qaraqalpaqstannin basqa sirt el mamleketlerini SSA si 2024-jildin yanvar-sentyabr aylarinda 2023-jildin usi dawirine salistirganda 132,7 % ke ham jami SSA dagi ulesi 71,0 % ti quradi.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısı 2024-jıl yanvar-sentyabr ayları kórsetkishine tiykar, 133,2 mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport 73,0 mln. AQSH dollarǵa jetken bolsa, import 60,2 mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ ĞMDA MAMLEKETLERI HÁM SIRTQI SAWDA AYLANISI (2024-jıl yanvar-sentyabr ayları mln. AQSH dolları)

<p>Rossiya</p> <p>TSA – 79,3 Eksport – 43,4 Import – 38,9</p> 	<p>Qazaqstan</p> <p>TSA – 39,1 Eksport – 25,1 Import – 14,0</p>
<p>Qırǵız Respublikası</p> <p>TSA – 3,0 Eksport – 1,1 Import – 1,9</p> 	<p>Belarus</p> <p>TSA – 8,2 Eksport – 0,1 Import – 7,1</p>
<p>Tájikstan</p> <p>TSA – 2,0 Eksport – 2,0 Import – 0,0</p> 	<p>Ukraina</p> <p>TSA – 0,5 Eksport – 0,5 Import – 0,0</p>
<p>Türkmenstan</p> <p>TSA – 2,0 Eksport – 0,7 Import – 1,3</p> 	

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federaciyası 79,3 mln, Qazaqstan 39,1 mln hamda Belarus 8,2 mln mámleketlerine tuwra keldi.

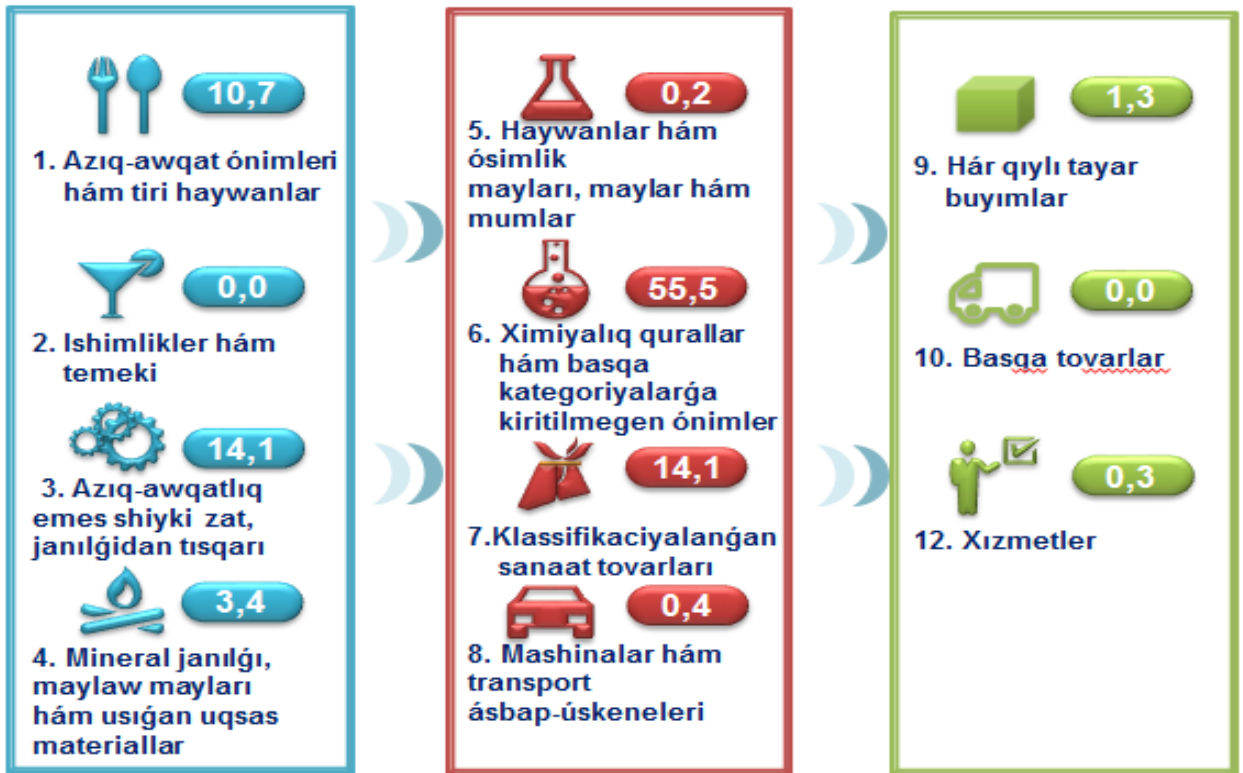
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI EKSPORTI

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap-quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar tárepinen 274,2 mln. AQSH dolları (namonetar altınan tısqarı) qunındaǵı (2023-jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 124,1 % ti quradı) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYINSHA EKSPORTINI QURAMI (2024-jil yanvar-sentyabr ayları úlesi % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde, Sırtqı ekonomikalıq háreket tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda TIF TN) menen birgelikte , Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlastırılǵan sawda (keyingi orınlarda – XSST) isletiledi. Bul óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalaw ushın imkan beredi. Tovarlardı XSST boyınsha kodlastırıw , TIF TN hám XSST ortasında ótiw giltleri járdeminde ámelge asırıladı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI

(yanvar-sentyabr ayları, jillar kesiminde)

XSST quramı	Mln. AQSH dollari		Ósim pátı, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jámi eksport	220,8	274,2	84,3	124,1	100,0	100,0
<i>sonnan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	14,4	29,4	99,5	203,7	6,5	10,7
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	23,6	38,8	116,4	164,8	10,7	14,1
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,3	9,3	-	2747,7	0,2	3,4
Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar	0,0	0,6	-	-	0,0	0,2
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	148,2	152,0	76,0	102,6	67,1	55,5
Sanaat tovarları	32,6	38,8	116,1	118,9	14,8	14,1
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	0,0	1,0	12,0	35731,4	0,0	0,4
Hár qıylı tayar buyımlar	0,9	3,5	80,5	380,2	0,4	1,3
Xızmetler	0,8	0,7	26,3	95,0	0,4	0,3

Eksport quramında tovarlar úlesi 94,4 % ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (55,5 %), sanaat tovarları (14,1 %) hám azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (14,1 %), Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (10,7 %) úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSST BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER EKSPORTINIŃ QURAMI (2024-jil yanvar-sentyabr ayları)

XSSK bólimi atı	Mıń AQSH dolları	2023-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	25 156,8	202,7
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	3 839,4	226,5
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	290,7	176,5
Qumsheker, qumshekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	28,3	252,7
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Haywan hám ósimlikler	36 812,9	198,6
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	618,3	76,4
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	630,6	27,9
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	148,5	500,0
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	8 926,6	26,4 m
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)	622,9	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	150 639,8	102,1
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	1 011,7	226,2
Basqa jerde klassifikaciyananbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	85,1	49,4
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; hájjetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	26,3	24,1

XSSK bólimi atı	Mıń AQSH dolları	2023-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	31 424,6	108,8
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	3 248,4	107,7
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	4 058,4	607,2
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları	-	-
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	-	-
Arnawlı bólimler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	1009,1	-
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	3 226,7	392,0
Hár qıylı tayar buyımlar	85,4	216,8
Basqa túrdegi arnawlı, ilimiy baqlaw ásbabları hám apparaturalar	-	-
Ayaq kiyim	-	-

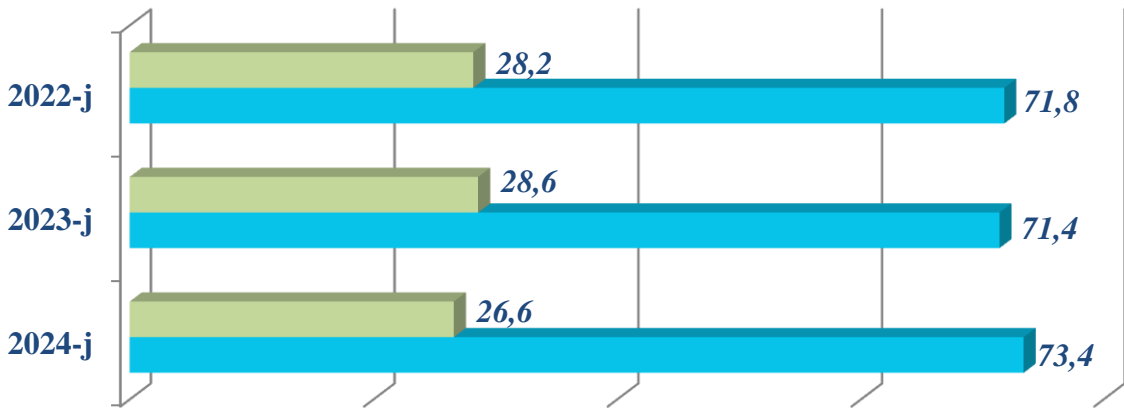
Qaraqalpaqstannıń sırtqı sawda statistikasına sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kiriwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket, eger kelip shıqqan mámleket anıq emes bolsa, shıǵıp ketken jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2024-jıldıń yanvar-sentyabr ayları ĞMDA mámleketlerine 73,0 mln. AQSH dollari qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp, 2023-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 15,7 mártege kóbeydi.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ

DINAMIKASÍ

(yanvar-sentyabr ayları, úlesi, % te)

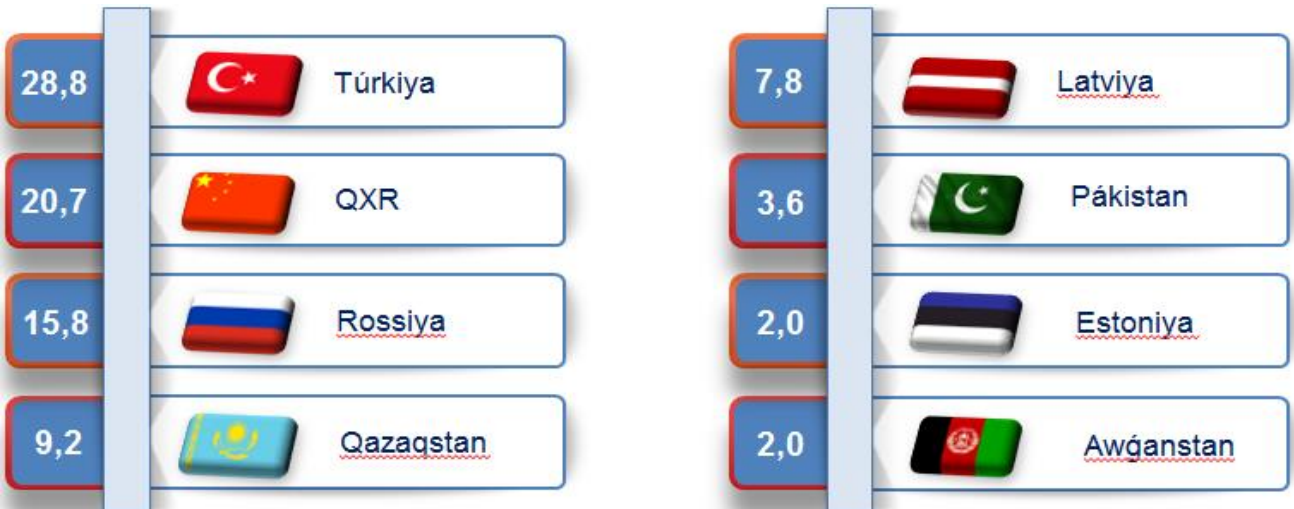
■ ĞMDA mámleketler ■ Basqa mámleketler

2024-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya, Pákistan, Estoniya hám Awǵanstan mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 91,2 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTÍNDA TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŃ ÚLESİ (2024-jil yanvar-sentyabr ayları, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ TIYKARGI SHERIK MAMLEKET-LERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-sentyabr aylari, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Túrkiya	72461,1	78966,4	97,5	109,0	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	41991,2	56707,7	63,7	135,0	2	2
Rossiya	38809,5	43410,0	98,7	111,9	3	3
Qazaqstan	20303,8	25123,9	76,7	123,7	5	4
Latviya	24821,9	21421,6	80,7	86,3	4	5
Pákistan	1516,1	9942,6	722,3	655,8	9	6
Awғанstan	1289,4	5604,9	36,3	434,7	11	8
Estoniya	5617,7	5533,7	-	98,5	6	9
Franciya	989,2	2529,9	81,5	255,7	12	10
Gruziya	1869,0	2436,3	76,0	130,4	8	11
Tájikstan	2692,8	1900,8	127,2	70,6	7	12
Tayland	449,5	1893,9	380,7	421,3	20	13
Birlesken patshalıq	91,0	1235,9	-	1358,6	31	14
Qırğız Respublikası	1363,3	1227,0	37,1	90,0	10	15
BAÁ	173,6	1109,4	6,9	639,2	28	16
Iran	637,3	986,2	110,6	154,7	15	17
Koreya Respublikası	738,6	916,2	57,3	124,0	13	18
Germaniya	599,3	838,3	147,3	139,9	16	19
Türkmenstan	507,1	721,8	47,8	142,3	18	20
Vetnam		568,9	-	-	-	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI

(2024-jil yanvar-sentyabr ayları)*

	Миñ AQSH dolları	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	274 157,5	124,1	100,0
Nókis q.	160 181,3	107,8	58,4
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	10 332,0	106,3	3,8
Beruniy	7 615,5	142,3	2,8
Bozataw	947,5	64,9	0,3
Qaraózek	917,0	107,8	0,3
Kegeyli	8 925,0	205,0	3,3
Qońırat	6 520,8	107,9	2,4
Qanlıkól	11 331,1	101,6	4,1
Moynaq	12 552,4	362,4	4,6
Nókis	7 694,6	229,2	2,8
Taqıyatas	3 573,8	122,6	1,3
Taxtakópir	1 462,0	288,2	0,5
Tórtkúl	5 353,1	110,7	2,0
Xojeli	3 057,3	196,4	1,1
Shımbay	6 796,2	130,6	2,5
Shomanay	9 205,8	278,6	3,4
Ellikqala	9 272,5	114,5	3,4

Eñ joqarı kólem,
miñ. AQSH dolları

58,0 % **Nókis q. - 160 181,3**

4,6 % **Moynaq - 12 552,4**

4,1 % **Qanlıkól - 11 331,1**

Eñ az kólem,
miñ. AQSH dolları

0,3 % **Bozataw – 947,5**

0,3 % **Qaraózek – 917,0**

0,5 % **Taxtakópir – 1 462,0**

Respublika eksportı quramında eñ joqarǵı úlesi Nókis qalası 58,4 % ti 160 181,3 miñ AQSH dolların, eñ tómen úlesin Bozataw rayonu 0,3 % i 947,5 miñ AQSH dolların quradı.

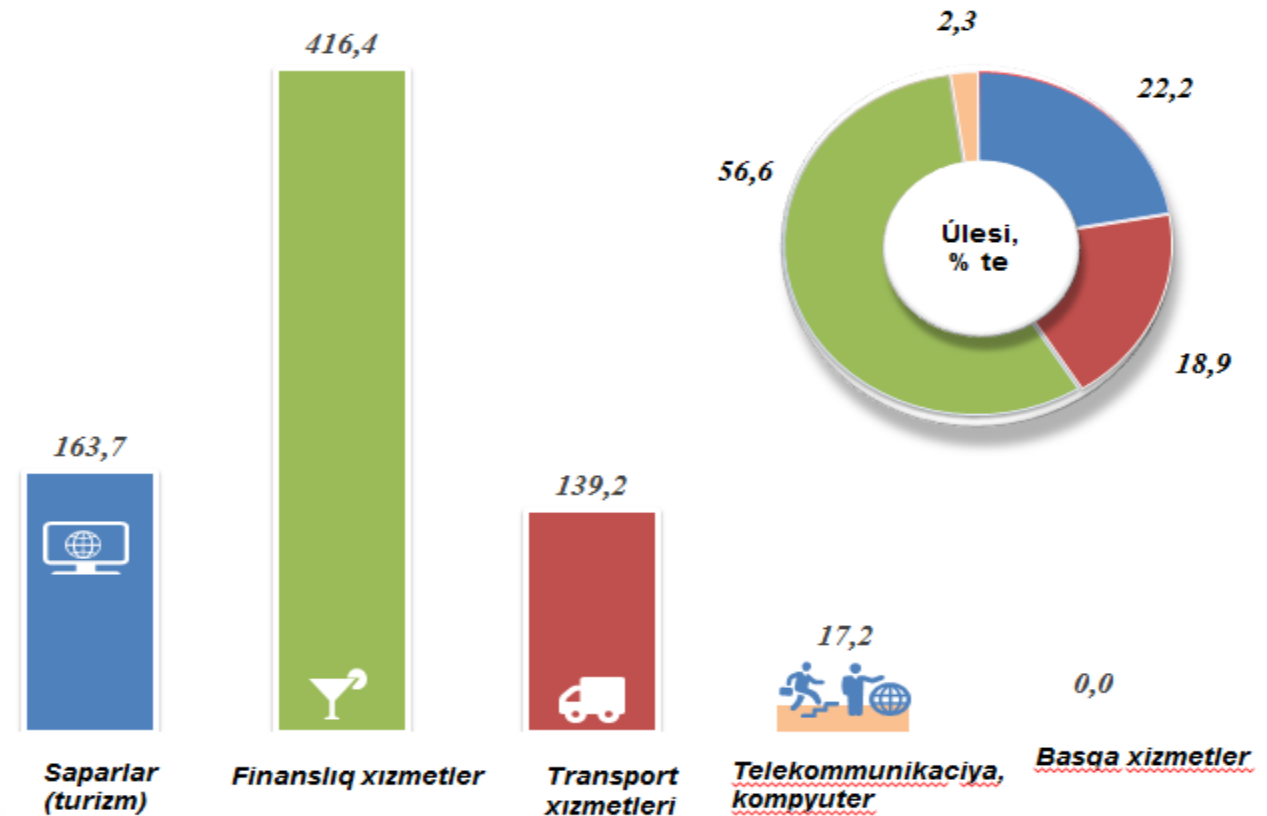
* Tábiyiy gaz hám eklektr energiyasın jetkerip beriw , sonday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistikal'q maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmeǵen.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi jetilisiwi nátiyjesinde miynet ónimlilikin asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XİZMETLER EKSPORTÍ QURAMÍ

(2024-jil yanvar-sentyabr ayları, mıń AQSh dollar úlesi, % te)

Xızmetler eksportı kólemi 736,5 mıń AQSh dolların yaki jámi eksport kóleminiń 0,3 % in qurap, 2023-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 95,0 % ke gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (56,6 %), saparlar (turizm) (22,2 %), telekommunikaciya, kompyuter hám xabar xızmeti boyınsha xızmetler (2,3 %), transport (18,9 %) hámde basqa xızmetler (0,0 %) úlesine tuwra kelgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI

2024-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında import kólemi 185,7 mln. AQSh dolların hám 2023-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 118,3 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (45,7 %), Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (9,6 %), sanaat ónimleri (10,7 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (8,1 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (2024-jıl yanvar-sentyabr, úlesi, % te)

- **9,6**
- 1. Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar
- **0,1**
- 2. Ishimlikler hám temeki
- **11,6**
- 3. Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, Janılıǵıdan tısqari
- **5,6**
- 4. Mineral janılıǵı, maylaw maylar hám usıǵan uqsas materiallar

- **1,6**
- 5. Haywanlar hám ósimlik maylar, maylar hám mumlar
- **8,1**
- 6. Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen ónimler
- **10,7**
- 7. Sanaat tovarlar
- **45,7**
- 8. Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri

- **1,8**
- 9. Hár qıylı tayar buyımlar
- **0,0**
- 10. Basqa tovarlar
- **5,2**
- 11. Xızmetler

Tovarlar importı dinamikası analizine tiykar, 2024-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi 185,7 mln. AQSh dolların quradı. Xızmetler importı bolsa 9,6 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (yanvar-sentyabr aylari, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Uliwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jámi import	156,9	185,7	90,9	118,3	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	27,5	17,8	149,2	64,9	17,5	9,6
Ishimlikler hám temeki	0,2	0,2	234,5	115,4	0,1	0,1
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, Janılıǵıdan tısqarı	16,4	21,6	109,4	131,5	10,4	11,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	14,8	10,4	119,7	69,9	9,4	5,6
Haywanlar hám ósimlik mayları, maylar hám mumlar	4,8	2,9	119,2	61,1	3,0	1,6
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	17,2	15,0	103,1	87,2	11,0	8,1
Sanaat tovarları	15,9	19,8	82,1	124,7	10,1	10,7
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	42,4	85,0	64,9	200,3	27,0	45,8
Hár qıylı tayar buyımlar	3,5	3,4	108,9	96,1	2,2	1,8
Xızmetler	14,2	9,6	78,6	67,7	9,1	5,2

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ONIMLER QURAMI

(2024-jil yanvar-sentyabr aylari)

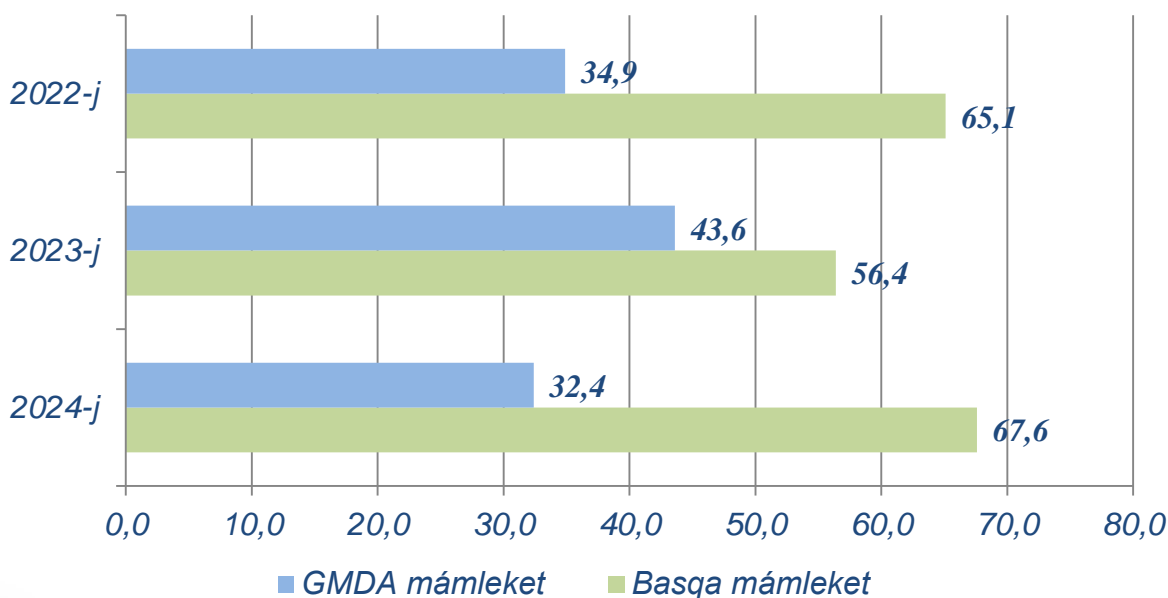
XSSK bólimi ati	Miń AQSH dollari	2023-jilga salıstırǵan da, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	12 771,1	58,0
Kofe, shay, kakao, dámlawshiler hám olardan tayarlanǵan ónimler	1 627,4	131,5
Gósh hám gósh ónimleri	216,0	32,2
Tiri haywanlar	105,5	25,0
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	189,1	115,4
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
Probka hám aǵash-taxtalar	20 005,9	129,5
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	1 150,7	135,2
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	8 431,6	76,8
Kómir, koks hám briketler	1 837,7	48,0
Haywanlar hám ósimliklermayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları	2 922,5	61,1
Haywan hám ósimlik mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	7 334,1	62,7
Organikalıq ximiya zatları	4 134,2	114,6
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	1 495,0	845,6
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	615,4	64,4

XSSK bólimi atı	Mıń AQSH dolları	2023-jılǵa salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	13 028,8	100,8
Rezina buyımları	177,3	28,3
Shoyın hám polat	1 287,5	293,7
Qaǵaz, kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	340,4	442,1
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Anıq tarawlar ushın arawlı mólsherlengen mashinalar	16 647,8	68,8
Sanaat ushın arawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	60 063,4	725,3
Avtomobiller	2 737,9	56,5
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	3 583,5	128,6
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	1 739,5	69,6
Bloklı imaratlar, suw ótkiziw, kanalizaciya, ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew tovarları	1 075,4	272,7
Hár qıylı tayar buyımlar	201,4	47,1
Mebel hám onıń bólekleri, jatar jay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	285,0	251,8

2024-jil yanvar-sentyabr aylari juvmağına kóre ĞMDA mámleketlerine 60,2 mln. AQSH dollari import qılınıp, 2023-jıldıń mas dáwirine salıstırğanda 87,9 % i quradı.

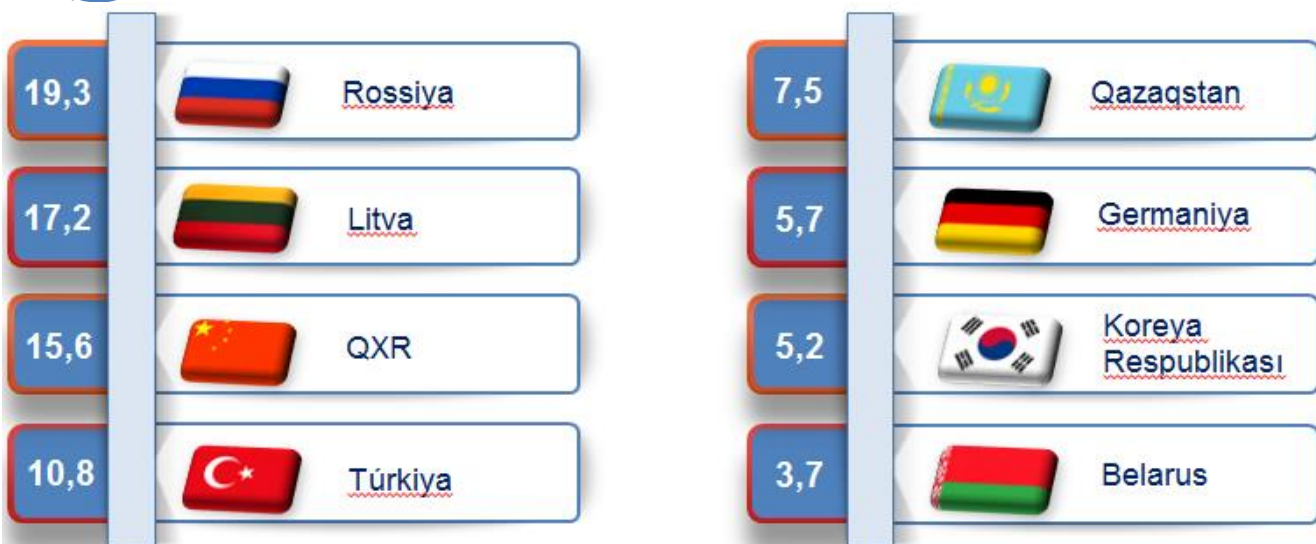
ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASI (yanvar-sentyabr ayları, úlesi, % te)

2024-jil yanvar-sentyabr aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 40 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (Rossiya, Litva, QXR, Túrkiya, Qazaqstan, Koreya Respublikası, Belarus hám BAÁ) jámi importıń 85,6 % ti quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARǒÍ SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESİ (2024-jil yanvar-sentyabr ayları, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI SHERIK MAMLEKETLERDEN AMELGE ASIRGAN IMPORT KOLEMI HAM OSIM PATLERI

(yanvar-sentyabr aylari, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulıwma kólemge salıstırǵandaǵı, orni	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Rossiya	27794,8	35855,1	70,0	129,0	2	1
Litva	1370,3	31925,1	46,8	2329,8	14	2
QXR	36337,0	29042,2	58,5	79,9	1	3
Túrkiya	2751,8	20060,6	41,8	729,0	11	4
Qazaqstan	26176,1	13957,3	179,5	53,3	3	5
Germaniya	3005,3	10660,1	316,8	354,7	4	6
Koreya Respublikası	16964,3	9657,2	85,7	56,9	10	7
Belarus	9418,9	7138,1	411,2	75,8	5	8
BAÁ	6840,9	4648,3	144,0	67,9	6	9
Qatar	4448,3	4139,6	216,2	93,1	8	10
Estoniya	1578,7	3794,3	199,9	240,3	7	11
Chexiya	98,3	2704,4	62,9	2751,7	12	12
Birlesken patshalıq	2077,1	2055,6	81,6	99,0	9	13
Qırǵız Respublikası	4035,8	1943,6	149,0	48,2	13	14
Türkmenstan	1032,6	1295,3	123,4	125,4	16	15
Avstriya	564,2	1133,5	103,1	200,9	25	16
Iran	595,5	788,6	70,2	132,4	23	17
Shvesariya	1169,8	646,9	214,2	55,3	19	18
Niderlandiya	575,4	557,6	73,6	96,9	18	19
Bolgariya	544,9	549,7	154,1	100,9	15	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI RAYONLAR KESIMINDE IMPORTI

(2024-jil yanvar-sentyabr aylari)

	Min AQSH dollari	Osım pátleri, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	185 692,7	118,3	100,0
Nókis q.	106 345,6	160,0	57,3
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	1 549,6	54,5	0,8
Beruniy	2 989,3	93,9	1,6
Bozataw	171,4	88,2	0,1
Qaraózek	965,9	15,1	0,5
Kegeyli	2 587,5	195,2	1,4
Qońırat	15 773,6	242,1	8,5
Qanlıkól	1 961,3	123,4	1,1
Moynaq	3 505,0	21,0	1,9
Nókis	7 449,5	300,6	4,0
Taqiyatas	7 823,0	70,6	4,2
Taxtakópir	1 136,9	596,7	0,6
Tórtkúl	22 213,2	103,7	12,0
Xojeli	4 293,3	47,5	2,3
Shımbay	2 799,4	47,3	1,5
Shomanay	527,4	622,4	0,3
Ellikqala	3 600,7	231,7	1,9

Eń joqarı kólem,
mırn. AQSH dollari

57,3 %

Nókis q.- 106 345,6

12,0 %

Tórtkúl- 22 213,2

8,5 %

Qońırat-15 773,6

Eń az kólem,
mırn. AQSH dollari

0,3 %

Shomanay-527,4

0,5 %

Qaraózek-965,9

0,1 %

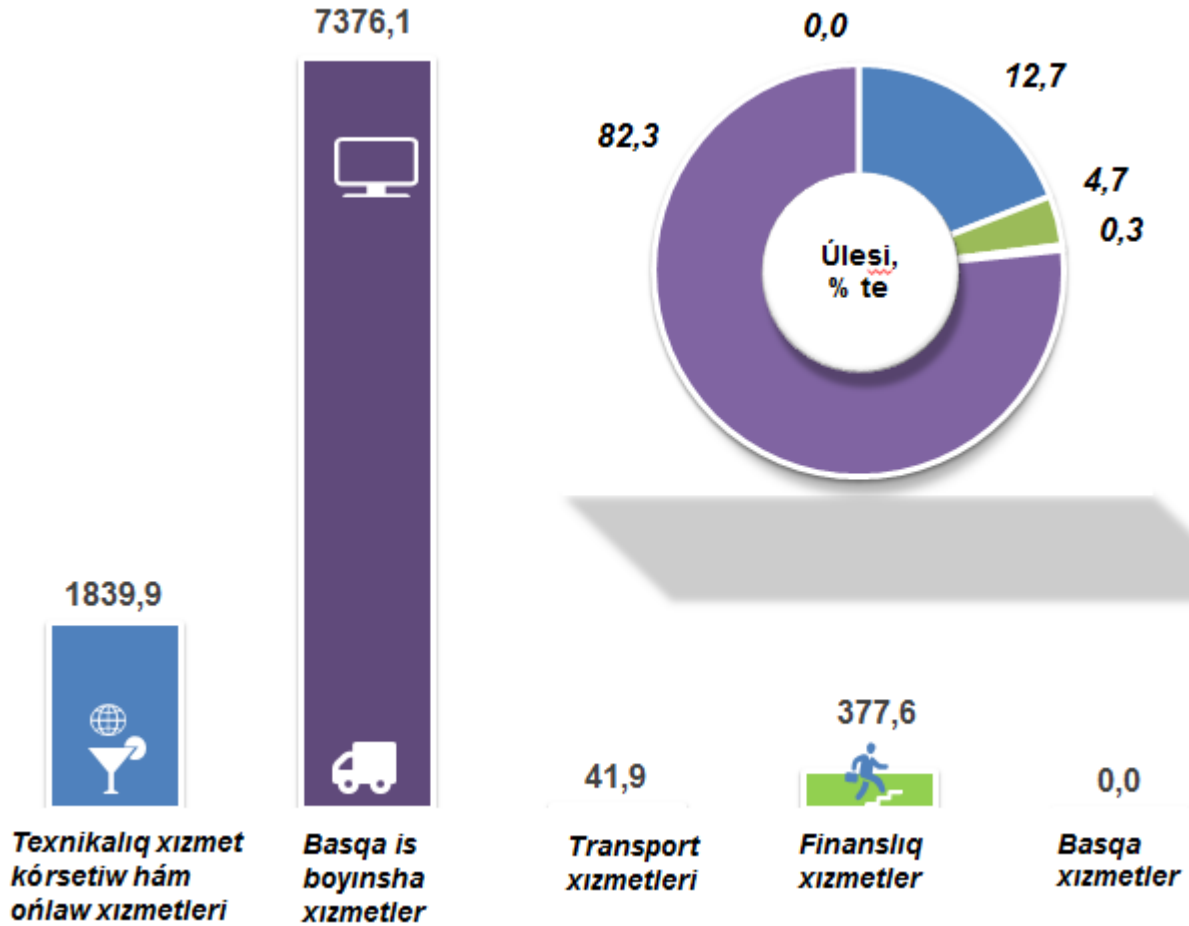
Bozataw-171,4

Respublika importi quramında eń joqarı úlesi Nókis q. 57,3 % i 106 345,6 mırn AQSH dolların, eń tómen úlesin Bozataw rayonu 0,1 % i 171,4 mırn AQSH dolların quradı.

XÍZMETLER IMPORTÍ QURAMÍ

(2024-jil yanvar-sentyabr ayları, úlesi, % te)

2024-jıldıń yanvar-sentyabr ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 9 635,5 miń AQSh dolların yaqı jámı import kóleminiń 5,2 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 67,7 % in quradı. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikaliq xızmet korsetiw hám onlaw xızmetleri (19,1 %), basqa is boyınsha xızmetler (76,6 %), finansliq xızmetler (3,9 %), transport xızmetleri (0,4 %), telekommunikaciya, kompyuter hám xabar xızmet korsetiw xızmetleri (0,0 %) nen ibarat boldı.